

# Per què / Perquè

per Jordi Badia

**P**er un seguit, la diferència entre **per què** i **perquè** es pot resumir així:

- **per què** = “per quin motiu”.  
**Per què** ho dius?  
 No sé **per què** t’hi entossudeixes.
- **perquè** = els altres significats.  
 Ric **perquè** em fa gràcia.  
 T’ho dic **perquè** ho sàpigues.

Un cop vist això, farem uns quants aclariments:

1) **Per què** és la coincidència de la preposició **per** i el pronom **què**. Això vol dir que, a part del significat que hem destacat, alguna vegada també pot tenir-ne uns altres.

No entenc la raó **per què** te’n vas anar [**per què** = “per la qual”].

Avui hi ha vaga de transports; **per què** molta gent arribarà tard a la feina [**per què** = “per la qual cosa”].

2) **Perquè** és una conjunció que pot ésser causal o bé final. En el primer cas, equival a “car” (o “atès que”, “ja que”...) i el verb de la frase que introdueix sol anar en indicatiu. En el segon cas, equival a “per tal que” i el verb va en subjuntiu.

Vindré d’hora **perquè** m’agrada ésser puntual [causal; equival a «Vindré d’hora, car m’agrada ser puntual»; el verb, “agrada”, és en indicatiu].

Vindré d’hora **perquè** puguem xerrar una bona estona [final; equival a «Vindré d’hora per tal que puguem xerrar una bona estona»; el verb, “puguem”, és en subjuntiu].

3) Caldria no abusar de la conjunció causal **ja que** (cosa que ha passat darrerament, per influència de l’espanyol). En els exemples de Fabra i Alcover-Moll, sempre trobem aquesta conjunció encapçalant una oració; per tant, fóra equivalent en l’ús (però no en la prosòdia) a **com que**.

**Ja que** ho vols així, som-hi (P. Fabra).

**Ja que** havien conquistat una gran part del regne [...], lo rei moro per fer alegria vene ab tot son poder (*Tirant lo Blanc*).

4) Segons Fabra, **posat que** és una conjunció condicional (equivalent

a **en el cas que**). Per tant, no equivaldria al *puesto que* de l’espanyol, que cal canviar per **perquè**, **atès que**, etc.

Ens n’anirem a les vuit, **posat que** hi siguem tots (correcte, perquè **posat que** equival a “en el cas que”).

Ens vam mullar molt ~~posat que~~ plovia fort (incorrecte; cal canviar-ho per **perquè**): Ens vam mullar molt **perquè** plovia fort.

5) La conjunció **doncs** no té valor causal, sinó consecutiu. Per tant, no pot equivaler a **perquè**.

No vols venir? **Doncs** queda’t.

És impossible, ~~doncs~~ ningú no s’ha mogut [incorrecte; cal canviar-lo, per exemple, per **perquè**]: És impossible, **perquè** ningú no s’ha mogut.

6) També existeix la forma **per a què**, coincidència de la preposició **per a** i el pronom **què**. Aquesta construcció és sempre interrogativa i sol equivaler a “per a quina finalitat”.

**Per a què** ho volies?

No sé ben bé **per a què** serveix.

7) En canvi, **per a què** no és correcte en frases enunciatives. En aquests casos, cal emprar **perquè**, tal com hem dit en el segon aclariment.

Vindré d’hora ~~per a què~~ puguem xerrar una bona estona.

Vindré d’hora **perquè** puguem xerrar una bona estona. ♦

